

- 1. SEP. 1927

Imprimat legal.

CIMBORA

6. ÉVF.
VIII. 20.
MEGJELE-
NIK HAVONTA
3-SZOR MINDEN
HÓ 10, 20 ÉS 30-ÁN

FŐSZERK.
BENEDEK
ELEK

**ROMÁNIA ÉS AZ UTÓD-
ÁLLAMOK EGYETLEN
MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI
GYERMEK
LAP-
JA**

40 Biblioteca Universității din Cluj

Cluj

23
SZÁM

**Kirándulás
a törpék országában**

Fablánné Bieső Ilona rajza

Nyár

(St. O. Josif költeménye.)

Magyarba átültette: Dr. Szeremley Akos.

Alkonyul. Ezer kis ablak
Aranyos ágvégek hegyén.
Ragyog, mint gyöngy, mit ráaggatnak.
És messze bibort vált a fény.

Ott a juhar. Alatta csendben
Úl meghajoltan nagyapó.
Minthogyha kőbe véste volna
E szép fejet az alkotó.

Szunyograjok himbálva fenn.
Tanácskozás . . . no . . . mi lehet?
— Bujócskázni a lomb között
Most oszlik szét a kis sereg.

Mint fürge gyík idébb-odább
Agrezdülés, egy szó amott . . .
De pszt . . . már áll a némaság . . .
No, most keresd, ha megkapod!

Nagy halkan jó a kereső,
Guggol, hajlik, néz és figyel.
No, ez csoda . . .! Mi lett velük?
Minthogyha a föld nyelte el!

De te, apó, tudsz valamit.
Ugy látom és, játszik veled
Titoktudás és messziről
Derengő szép emlékezet.

Intesz, figyelsz . . . de hopp! Megvan!
Pajkos sikoly s a fürge láb
A szőkefürtű gyermeket
Repíti a nagy kerten át.

Ne fuss, bohó . . .! Hiába már,
Egy-egy pandur, lásd, mindenütt!
Van most zsvajj és nagyapó
Oly boldogan kacag velük!

A drégelyi hős

Irta: Lampérth Géza.

A török Budavára elfoglalása után ur lett Magyarországon. Kitzúzte a büszke félholdat a vár ormára, onnan terjeszkedett mindig tovább fölfelé. Eger várára fájt erősen a foga.

Az 1552. év nyarán el is indult Ali budai basa tizezer főnyi sereggel Eger meghódítására. De utjukat állta Hontmegyében a kis Drégely vára, melyet Szondy György kapitány védelmezett maroknyi csapatával.

A török had éjnek idején érkezett meg a vár alá. Jövetelének hire szörnyű rémülettel töltötte el a vidék lakóit, akik odahagyva tűzhelyüket, sietve menekültek a várba.

A törökök táborát ütvén a vár alatt, rögtön munkához láttak. Az éj esőndjében sáncokat ástak a vár körül, védő sövényeket fontak és azokba hat hatalmas ágyut helyeztek el.

Alig szürkült a reggel, amikor iszonyú riadalommal megkezdték az ostromot.

— Allah! Allah! — zungta tizezer torok és

a csatakiigyók bömbölve szórták a tüzes golyóbisokat a vár falára.

— Jézus, segíts! — hangzott belülről a magyarok csatakiáltása és a hős Szondy a bástyákra vezette csapatát.

Az ágyugolyók szikrázva hullottak az erős sziklafalra. A magyar vitézek szablyája visszariasztotta a felfelé mászó törököt.

Ali basa már a szakállát tépte dühében és korbáccsal kergettette katonáit a bizonyos halál torkába. Hiába volt minden, a félholdat nem bírták kitűzni Drégely ormára.

Ekkor Ali basa magához hívatta az orosz papot, Mártont és követül küldte Szondyhoz: Adja fel békés uton a várat.

— Mondd meg Szondynak, így szól Ali a paphoz — hogy vitézi hírét-nevét régóta ismerem. Hősiességéről most magam is meggyőződtem és nagy fájdalomra volna, ha ilyen derék hősnek diestelenül kellene elpusz-

tulnia. Adja fel a várat, vonuljon el békességben és tartsa meg nemes életét jobb időre!

A hős lelkű kapitány röviden válaszolt: — Mond meg Alinak, hogy Szondy György, amíg a kardját bírja, amíg egy esepvén vér lesz ereiben, — addig nem alkuszik!

Ezután két török foglyot maga elé vezetett. Megajándékozta őket drága bibor ruhákkal és pénzzel, úgy küldte vissza Márton pappal Alihoz. Viszonzásul ezért azt kérte, hogy két kedvenc dalnok apródját, akiket ő már föl nem nevelhet, vegye védelmébe Ali és nevelje jó vitézekké. Mint a felleg mögöl a napfény, úgy csillan ki a hős kemény szívének gyöngéd, meleg érzése. A veszedelem szörnyű perceiben a várba szorult asszonyokat és leányokat is egy titkos alaguton kiszöktette a várból. Az alagut maradványait máig is Leányárokknak nevezik.

Amíg Márton pap Szondynál járt, egy nagyorosi varga jelentkezett Ali basa sátorában, hogy ő jó pénzzel megmutatja, hol leggyöngébb a vár?

— Annyi aranyat adok, amennyi a bőrödben fér, ha megmutatod, — szólt a basa a fekete lelkű árulónak.

A varga a Kecske-hegy csucsára mutatott, hogy onnan bizonyosan be lehet venni a várat.

Ali tehát odavonszoltatta ágyuit, hogy onnan ujtsa meg az ostromot. Az első lövésre mindjárt leomlott a bejáratot védő torony, s maga alá temetett egy csapat magyar vitézt. Köztük volt Zoltay János, Szondy legvitézebb hadnagya is.

Szondy most már látta, hogy nincs más hátra, mint dicsőséges halál.

Pénzét, ruháit s minden értékes vagyonát máglyára rakatta s saját kezével felgyújtotta. Aztán az istállóba ment és ott gyönyörű harséj méneit lándzsával átszurta, hogy azok az ellenség kezébe ne kerüljenek.

— Most utánam, jó vitézek, dicső halált halni a hazáért! — kiáltotta harsányan.

A maroknyi csapata élére állva rohant a vár kapujához, amelyen már tódult be az ellenség.

A sánc-puskákból kilövette az utolsó tölteket, amelyek a benyomulók közül sokat el ejtettek. Azután kirántva a szablyáját, széles utat vágott az előre rohanó janicsárok sorában. Egy golyó furódott jobb lábába, de a

hős vezér ezt fel sem vette. Fél térdére rogyva viaskodott tovább, míg egy golyó fején találta, kioltotta nemes életét.

Ali basa megbecsülte ellenfelében is a hős-lelkű katonát. Holttestét a várral szemben emelkedő hálmon nagy pompával és tiszteletadással temetette el. Sirja fölé hadikopját és zászlót tűzetett. Jelül annak, hogy aki a hazáért dicső halált hal, az előtt az ellenség is tisztelettel hajlik meg.

Mennyivel inkább kell, hogy mi áldva említsük nevét, s szívünkbe zárjuk dicső emlékét Drégely hős védőjének.

A győzelem hírére az áruló varga is jelentkezett a jutalomért. Ali elfogatta, elevenen lenyuzatta a bőrét, s arannyal megtöltve a vár egyik sarkára tűzette. A vargát a vár alatt lévő tóba dobatta, e szavakkal: Ilyen jutalmat érdemel az áruló!

A nép máig is Varga-tónak nevezi azt a tavat és még a tájékát is kerüli.

(Budapest.)

FORGÓ-JÁTÉK.

Ángyomasszony.

Kását főzött

Tejbe, vajba,

Vasfazékba, —

Ilyen a földje!

(Leánygyermek egy álló helyben elkezdi keringeni s a dal utolsó soránál lekucorodik, úgy, hogy rokolyája szélesen kiterüljön.)

KECSKÉS JÁTÉK.

(A gyermekek összefogózva körbe állanak. Egy gyermek a pásztor, a körön kívül, egy másik, a kecske, a körön belül áll.)

Pásztor: Kecske, kecske, mit csinálsz a szőlőben?

Kecske: Szőlőt ennék, ha volna.

Pásztor: Te kapáltad?

Kecske: Én ám!

— Pásztor: Te gyomláltad?

— Kecske: Én ám!

Pásztor: Hátha megfoglak?!

Kecske: Itt is egy lyuk, amott is egy lyuk, hátul is egy lyuk!

(Ekkor a pásztor kergeti a kecskét, az bujkál keresztül kasul a gyermekek fenntartott keze alatt, kik a kecskét szabadon, minden akadály nélkül bocsátják, de a pásztor nem igen. Ha a pásztor a kecskét elfogta, akkor mindketten a körbe állanak, más kettő jön ki: egyik lesz a pásztor, másik a kecske s így folytatják tovább.)

Babszem Jankó

Apró unokáinak meséli: Elek nagyapó.

Babszem Jankóról mondok mesét, gyerekek. Arról az ici-pici Babszem Jankóról, aki akkora volt, mint az öklöm, még annál is kisebb, talán bizony éppen akkora, mint egy babszem. Vagy mit gondoltok: nagyobb volt egy babszemenél? Kötve hiszem. Mért hívták volna akkor Babszem Jankónak?

Hej, gyerekek, ha láttátok, ha hallottátok volna, mennyit búslakodott, mennyit epekedett a Jankó édesapja, édesanyja, bizony megesik rajtuk a szívetek! Min búslakodtak, min epekedtek? Azon búslakodtak, azon epekedtek szegények, hogy Jankó már tizenötéztendő suhanc volt s még sem látszott ki a földből. Hiszen jó, hogy megél, amíg ők élnek, de mi lesz vele, ha ők meghaltak? Csak egy kicsi szélfuvintás kell neki s ha nincs, aki rá vigyázzon, nyoma sem marad a csöpp teremtésnek.

Hanem, higyjétek el nekem, gyerekek, hogy mennél kisebb volt Jankó, annál jobban szerette édes apja, anyja. Csudák-csudája, abban az ici-pici testecskében annyi ész volt, hogy óriásnak is elég lett volna. Vitte is Jankót az édesapja mindenfelé, amerre csak járt. Elvitte egyszer többek közt a mezőre is, szántóba, Jankó hajtotta az ökröket, az apja meg fogta az ekeszarvát. — Az ökrök nem látták ugyan, hogy ki hajtja, de hallották ám az ostor-rittyegést: ritty, patt! ritty, patt! s serényen mendégéltek elébb-elébb. Az ám, de egyszerre csak félbe kellett hagyni a szántást, mert omlani kezdett a záporosó, mintha csak dézsával öntötték volna. Szerencsére, ott volt a barázda mellett egy nagy labodalevél s Jankó egy szempillantásra alatta termett. Hullhatott az eső, egy csöpp sem érte Jankót. Bezzeg, hogy nem érte! Hát amikor az egyik ökrök hirtelen arra fordult s hamma! bekapta Jankót a laboda levéllel együtt! No, akkor aztán igazán nem félhetett az esőtől.

Na! A záporosó sem tart a világ végeig, vége szakadt ennek is.

— Hé, Jankó! kiált a szegény ember, bujj ki a laboda-levél alól, folytassuk a szántást.

Hiszen kiáltozhatott, nem volt ott sem Jankó, sem laboda-levél. Ott volt mind a kettő a Kajla ökrök hasában.

Haj, Istenem! sirt, jajgatott a szegény ember, jajgatásával kicsődítette az egész falu né-

pét, s tűvé is tettek minden barázdát, minden röögöt, de mindhiába, hire-nyoma sem volt Jankónak. Akár csak a föld nyelte volna el. Hazament nagy búsan, keserves sirással a szegény ember s hát amint belép az udvarra, egyszerre csak hallja:

Édes apám, üttesse meg a Kajlát.

Mert különben engem soha meg nem lát!

Csak néz, csak néz a szegény ember nagy álmalkodással, s azt hiszi, hogy bizonyosan a füle cseng. Már minek üttetné ő meg azt a drága ökröt.

Elmult a nap, elmult az éj, s Jankó még mindig a Kajla hasában volt. De már most csakugyan megunta a szállást és az ostorkája nyelével (mert azt is elnyelte volt a Kajla) elkezdte döföldni az ökrök hasát, ahogy csak tőle kitellett. — A Kajla sem vette tréfára a dolgot, s uccu, neki, vesd el magad! — a kertből, ahol legelészett, elébogárodzott az udvarra, éppen az ajtó elé. Jankó megint elkezdette kiabálni:

Édes apám, üttesse meg a Kajlát.

Mert különben engem soha meg nem lát!

A szegény ember csak álmalkodott erre a beszédre. Hitte is, nem is, hogy a Kajla hasából jön a beszéd. Aztán még komolyabbra fogta Jankó a beszédet. Megint kiabált a Kajla hasából:

Édes apó! Hallja?

Jankó vagy a Kajla!?

Na de már most csakugyan rájött a szegény ember, hogy Jankó az ökrök hasába került. Mit csináljon? Nagy kár az szegény embernek, ha meg kell üttetni az ökröt, de csak nem engedheti, hogy elveszzen az édes gyermeke. Mindjárt mézáróst hivatott s megüttette a Kajlát. — Az ám, de mit ért vele, ha eladta a belét egy szegény asszonynak. Pedig ebben volt ám Jankó! Már most ökrök sem volt, Jankó sem volt. Mire eszébe jutott a szegény embernek, hogy milyen nagy bolondságot követett el, — akkorra már a szegény asszony kint járt a réten s ott a folyóviz partján neki fogott, hogy kitakarítsa a szegény Kajla belét. Éppen egy hurkaszálatt öblögetett, amikor valaki csak nagyot visít:

Hallja-e kend, nénémasszony?

Engemet ne fojtogasson!

— Jézus Mária! — sikoltott a szegény aszszony — bizonyosan ördög bujt a hurkaszámba, s ijedtében a hurkát Jankóval együtt keresztül dobta a folyóvíz tulsó partjára.

Jankó éppen talpra akart ugrani nagy nevetéssel s hát — halljátok csodát! — abban a percben kullogott arra egy éhes farkas s hamm! bekapta Jankót ostorostól, mindenestől.

Na, de már eddig még csak megjárta tréfának, hanem most már igazán mérgeledött Jankó. Hát azért üttette meg az édes apja azt a drága jó Kajlát, hogy most egy éhes farkas gyomrába kerüljön s ott vesszen el! Olyan nincs. Mondtam már gyerekek, hogy babszemnyi volt Jankó, de annál nagyobb benne az ész, meg a virtus. Nosza, ahogy csak az ici-pici vékonyka karja győzte, elkezdette szurkálni a farkas hasát is, épp ahogy a Kajláét. Azalatt pedig, amint szurkálta, még egyre azt is kiabálta:

Fusson minden keeske, juh.
Jön a farkas, ujjuju!

Hajh, megijedt a farkas, de mennyire! Mi az ördög üthetett a hasába!? Bezzeg, hogy nem tudta elképzelni. Futott, mint a sebes szélvész s talán kifut a világból, ha nem találkozik egy medvével. Kérdi a mackó koma:

— Hova szaladsz, farkas komám, hiszen senki sem kerget ám!

— Jaj, dehogyan nem, medve komám, — felelt a farkas. — Bizony mondom neked, hasamba bujt az eleven ördög-bördög, egyre dőf meg szurkál s veszettül kiabál. Jaj, de nagy baj, jaj, jaj, jaj! De meghálálnám annak, aki ettől megszabadítana!

— No lám, — szólt a mackó koma, — ezen ugyan egyet se búsulj. Gyere csak a rókáné komámasszonyhoz, most egy esztendeje belőlem is kikergette az ördögöt.

Ei is mentek rókáné komámasszonyhoz, aki egy vénséges vén banya volt, tán kétszáz esztendősnél is idősebb. Szegény banya! Három lábára sánta volt, a negyedik eltörve, az egyik szemére vak, a másik kiütve — no hiszen keserves volt ránézni is.

Köszönnek a rókáné komámasszonynak.

— Adjon Isten jó napot, rókáné komámasszony.

— Hozott Isten, medve koma, farkas koma. No, mi baj hozott ide?

Elé mondja a farkas nagy ügyét-baját, s hát bizony rókáné komámasszony is csak csavartgatta a fejét. Azt mondta:

FEKETE KENYÉR.

Miért aggódol, lelkem jó anyám,
Hogy kenyeretek barna, emiatt?
Hisz meglehet: ha nincs idehaza,
Tán fehérebb kenyérrel él fiad.
De semmi az! csak add elém, anyám,
Bármilyen barna is a kenyér.
Itthon sokkal jobb ízű énnékem
A fekete, mint máshol a fehér.

Petőfi Sándor.

— No, farkas komám, megöregedtem, a kenyerem, akarom mondani a tyukjaim javát megemtem, de még ilyen ördöngös esetet nem hallottam. Hanem próbáljuk csak: tátsd ki a szádat.

Hiszen éppen az kellett Jankónak is. Ahogy a farkas kitátotta a száját, világosság áradt be a torkán, s Jankó kezdett a mélységből kifelé botorkálni. Éppen a torok nyílásáig ért, amikor hallja, hogy a rókáné komámasszony egyre hívogatja:

Ördög-bördög, gyere ki,
Apád, anyád ide ki.

— Áhá! hát ördögnek hisznek engem — gondolta magában Jankó, most már nem megyek ki addig, amik a kívánságomat nem teljesítik. Azt felelte, hogy ő bizony nem megy ki, még ha az egész nemzetsége odakint van is, olyan jól érzi magát a farkas koma gyomrában. Igérték neki mindent: aranyat, ezüstöt, Jankó azt felelte: nem kell neki sem arany, sem ezüst, de ha megfogadják, hogy elvezetik a növesztő forrásvizhez, akkor kijön. Hiszen a szegény farkas elvezette volna a világ végére is, csakhogy nem tudta ám, hol van a növesztő forrásviz. De tudta rókáné komámasszony. Abba egyeztek meg, hogy rókáné komámasszony a medve hátára ül, s majd elkalauzolja őket. Erre aztán Jankó kiugrott a farkas torkából, s egyenest felugrott a hátára. Medve, farkas, róka, mind a három nagy szemeket meresztett, hogy: hát ilyen cseppek az ördögök? Bizony Isten, elszégyelték magukat, de most már meg kellett tartani a szavukat. Vitték Jankót a növesztő forráshoz. Sűrű, rengeteg erdőben volt ez a forrás, gyerekek. Kőszikla oldalából bugyogott ki, de csak egyszer egy napon, amikor az áldott nap az égnek éppen a kellős közepén ragyogott. — Ebben a pillanatban Jankó ivott

egy kortyot, s ki látott ilyet! Egyszeribe szép, nagy szál legény lett belőle.

Ez volt csak az igazi öröm. Hát még otthon volt csak nagy az öröm, amikor Jankó hazakerült! Hanem az is igaz, hogy eleinte sem az édesanyja, sem az édesapja, sem a testvérei nem ismertek rá. Hetvenhétszer is megesküdött szegény Jankó, még sem akarták elhinni. Hanem Jankó kifogott rajtuk. Egyszerre csak elkezdte mondogatni:

— Édes apó, hallja?
Jankó, vagy a Kajla?!

S hozzá mé elévette kis ostorkáját, s pattogatott vele, hogy csak úgy csengett belé az udvar. Ekkor igazán megismerték. Csaptak is olyan vendégséget, hogy hire ment hét vármegyében. Tál, tányér, elég volt, étel, ital kevés volt, de azért minden jól volt. Jól bizony.

Itt a vége, fuss el véle!
(Kisbacon.)

A Cimbora könyvvására

Igétünkhez hiven mai számunkban folytatjuk a Cimbora könyvvásárát és rövid időközönként közölni fogjuk veletek, milyen könyvek érkeztek be hozzánk, mennyi azoknak az ára és mi az utja-módja annak, hogy ezeket a könyveket megvehessétek. Az ifjuság legjobb barátja a könyv. Szeressétek jó barátotokat, gyűjtsétek őket seregestől magatok köré, becézzétek, gondozzátok, mert a könyv mindig hálás és ragaszkodó lesz: lelketekben veletek marad életetek utolsó órájáig.

Az alább felsorolt 4 könyvvel kettős célt akarunk szolgálni: irodalmi értékű, pompás olvasnivalót adunk kezetekbe és olyan áron, hogy azt közületek mindenki, tehát a kevésbé tehetősek gyermeke is kevés pénzzel megszerezheti. Meg kell jegyeznünk azonban, hogy a fenti négy könyvet az alatti áron csak ez év október elsejéig adhatjuk és mert azokkal csak meghatározott számban rendelkezünk. Helyesen teszi tehát mindegyitek, ha azt azonnal megrendeli, mert később csak bolti áron adhatjuk, ha egyáltalán lesz még raktárunkon.

Megjött és kapható:

Benedek Elek: Hires erdélyi magyarok. Az ifjuság tréfás kedvű, aranyshivű Elek nagyapója ebben a kötetben a komoly történelem eseményeit írta meg. A könyv a két Wesselényiről és a második részében Kőrösi Csoma Sándorról szól. Történelmi alakok életét az ifjuság nyelvén, az ifjuság szája-ize szerint írta meg Elek nagyapó. Lázás, lüktető regény a két Wesselényi élete és szívhez szóló szomorú történet Kőrösi Csoma Sándor históriája. A kötet ára 35 lei.

Kertész Mihály: Szökés a teknőben. E kötetben a „Gyémántköves mellű” szerzője egy pompás, kalandos diákhistóriát írt meg. Két kicsapott diák abbéli félelmében, hogy bűnéért odahaza meglakol, elszökik egy teknőben a Tiszán,

rengeteg vig és szomorú kalandon megy át és a végén megtörve és megtérve kerül haza mindkettő. A pompás regény ára színes papírkötésben, Ócsvár Rezső rajzaival 40 lei.

Szondy György: Börme. Szokatlan a címe: „Börme”, de van alcíme is: „Egy diák lovagrend története”. Börme egy kislány becéző neve és e kislány védelmére alakul néhány kisdiajból a lovagrend. Ennek a hol kacagtató, hol megrikató regénynek Szondy György az írója, akinek nevét a Cimbora minden olvasója bizonyára jól ismeri. A Börme a legtökéletesebb ifjusági regény, mely a felnőtteknek is kedves olvasmánya. A regény ára, színes papírkötésben, képekkel 40 lei.

Balázs Ferenc: Mesefolyam. Feri bácsit körülveszik a gyermekek és megostromolják a kérdéseikkel. A jó Feri bácsi minden kérdésre egyegy mesével felel úgy, hogy husz kerék, kedves, ötletes kis mese szakad ki a mesefolyamból. Minden mese végső tárgya a szeretet, amely az ember legszebb ékessége. A „Mesefolyam” ára 35 lei. Biztosra vesszük, hogy tömegesen fogtok ezekből a könyvekből rendelni, miért is arra kérünk benneteket, hogy a könyvekért járó összeget és darabonként 5 lei postaköltséget előzetesen küldjétek be hozzánk, mert utánvételt való küldése sokba kerül és kár volna a könyveket utánvételi költséggel megdrágítani. Annak azonban, aki mind a fenti négy könyvet megrendeli, azt a különleges kedvezményt adjuk, hogy a négy könyvet együtt 25 leiel olcsóbban szállítjuk. A négy könyv külön-külön 150 leibe kerül. De annak, aki mind a négyet egyszerre rendeli meg,

125 leiért

küldjük el a felsorolt pompás könyveket.

A rendeléseket október elsejéig várja a

CIMBORA kiadóhivatala.

A Fehér Sas.

Vidám diákregegy.

Írta: Fabian Gyula. Rajzolta: J. Biczó Ilona.

A kis Gyula leoldotta derekáról a kötelet és hurkot csinált a végére. Pár lépés távolból megcélozta a pányvával a boci fejét és feléje dobta. Nem találta el. Próbálkozott háromszor is. Egyszer sem sikerült.

— Add csak ide azt a lassót, — szolt a nagy főnök — majd én megfékezem ezt a vad bölényt.

A boci türelmesen állotta a rohamokat. Ferkó sem tudta a boci nyakába vetni a pányvát. Akkor megszólalt Kemény Laci: — Nem lehet ezzel a tüzes állattal semmire sem menni. Legjobb lesz, ha egész közeliről tesszük rá a pányvát. Fogja valaki ezt a rakoncátlan vad állatot.

— Igazad van! Ugy cselekszünk.

A *Fehér sas* megfogta a kis boci farkát, a *Nagy bölény* a fejét és a *Szürke farkas* ünnepélyesen a nyakára illesztette a hurkot.

— Ezennel megfékezek végtelen puszták vad bölénye. A delewárok foglya vagy!

— Uff! — szolt *Fehér sas* kimerülten, eleresztve a bocika farkát. Ez a bölényvadászat így lassóval ugyancsak veszedelmes és fáradságos feladat. Szinte életveszedelmes.

Zsebkendőjével megtörülte izzadt homlokát. Most a három indiánus megfogta a lassó kötelét és huzni kezdte a zsákmányul fogott bölényt. De a boci nem mozdult. Panaszosan bögött.

— Még megfojtják az ifiurak azt a kis állatot! — szolt a pásztorfiu.

Talpas kutya fölugrott és hevesen ugatott. Nem tetszett neki a bölény vadászat. A három indiánus addig-addig rángatta a köteleket, amíg a boci fájdalmasan föl nem bódult és ész nélkül futni nem kezdett. Az indiánusok hiába próbálták visszatartani a bocikát, az magával hurcolta mind a három vitéz harcosot. Az indiánusok előtt kavargott a világ, amikor a boci örült rohanásában magával ragadta őket. Csak arra eszméltek rá, amikor előttük hatalmas hang dördült meg, amely olyan volt, mint az ézengés. Látták, hogy egy óriási fekete szörnyeteg felé rohannak, amely vadul szegezte előre szarvait, a szeme vében forgott, orrlyukából pára tört elő.

A város bikája!

A három indiánus ijedten eresztette el a boci kötelét és egyensúlyt veszítve a földre ült. A boci elrohant a lassóval, mintha puskából lőtték volna ki. A bika elbődült, amikor a tollbokréta, különös figurákat meglátta és dobbanó léptekkel feléjük közeledett. Ha még nem látott valaki szelvésként rohanó indiánusokat, az meg lehetett volna azzal a gyorsasággal elégedve, amelyet a bömbölő bika elől futó indiánok mutattak. Szaladtak rémülten; a törzsfőnök még tomahawkját is eldobta, hogy ne akadályozza őt a futásban.

Egy vadkörtefához értek. Egy pillanat nem sok, de addig sem tartott, amíg a három indián a fára mászott. Alig jutottak fel az alsó ágra, a bika vadul bömbölve a fa alatt termett és dühösen turta a földet. A szája tajtékzott haragjában. A *Fehér sas* rémülten kapaszkodott fölfelé. De jaj! Recesent alatta az ág és a *Fehér sas* lefelé zuhant. Isten csodája, hogy az utolsó ágba fölakadt a nadrágja és a hős delewár harcos ott lebegett ég és föld között, alatta pedig a megvadult bika toporzékol.

A *Fehér sas* a *Nagy Szellemnek*. — „Manitu”-nak ajánlotta lelkét. Behunyta a szemét és halálát várta. Akkor a fa alatt termett az öklönnyi pásztorgyerek, nagyot kondított a karikás ostarával és rákiáltott a dühöngő bikára: — Helyre, Rába! Helyre! Talpas, hé!

Talpas kutyus mérgesen ugrott a bikának. Erősen megugatta. Ez meghökkent. Még fujt dühösen egyet-kettőt, de mégis tágitott a Talpas előtt, majd megfordult és a csorda felé cammogott. No, ideje volt, mert ép ebben a pillanatban a *Fehér sas* nadrágja elszakadt és a delewár harcos a földre pottyant. Nem ütötte meg magát, mert jó magas puha fű volt a fa alatt, az ág sem volt nagyon magasán. Semmi baja nem történt.

Fehér sas feltápaszkodott a földről. Sokáig nézett a távozó bika után. Magához tért és hálásan pislogott a pásztorfiu felé. Hozzá lépett, ünnepélyesen meghajtotta magát előtte, kinyujtotta a kezét.

— Gratulálok. Köszönöm. Nagyon meg vagyok elégedve.

NEGYEDIK FEJEZET.

Mezei Samu pótindium leteszi a bátorság próbáját. Mákos Peti mesteri tomahorok-dobása.

Mezei Samu bonyolult diplomáciai tárgyalásokat kezdett a delewár törzs tagjaival. Már nagyon szeretne volna, hogy végre-valahára elérje szíve hő vágyát és felvegyék a törzs kötelékébe. Mákos Petinek Szentjános-kenyeret csempésztett az apja boltjából, Peti ennek ellenében megígérte támogatását. A törzsfőnököt nagyszerű tervekkel ejtette ámulatba. A delewárok törzsét részvénytársasági alapra akarta helyezni. Egy részvényára egy hosszú amerikai bélyeg lett volna, vagy pedig egy tábla csokoládé. Ő ajánlkozott pénztárosnak is. A markotányos teendőket is vállalta volna.

Mindegyik delewárnak kedvébe járt, úgy hogy végre a Szürke farkas összehívta a vének tanácsát, hogy Samu fölvételét tárgyalják.

Mákos Peti a vének tanácsa előtt Szentjánoskenyeret rágesálya előterjesztette Samu felvételi kérelmét, hozzáfűzve azt, hogy a maga részéről pártolja a fölvételt.

A Szürke farkas komolyan megszólalt:

— Jól van, elvben én is hozzájárulok Mezei felvételéhez. De leteszi-e a bátorság próbáját? Kiállja-e a kínzó cölöp borzalmait? Fehér sas testvérem, szólítsd elő Mezei Samut, hogy hajlandó-e letenni a felvételi vizsgálatot?

(Folyt. köv.)

HOVA, HOVA, FARKAS KOMA?

— Hová, háva, farkas koma?

— Megyek ide, meg amoda.

— Farkas koma, ne tréfáljon. Erre felé ne sétáljon.

— Merre tetszik, arra járok. Mindegy nekem: hegy, völgy, árok.

— Hegy, völgy, árok: szép beszéd! Ismerem a kend eszt!

Farkas koma tovább megyen. Árkon, bokron, völgyön, hegyen.

Megy, mendegél, meg sem áll, míg akolra, juhakolra nem talál.

— Farkas koma, farkas koma! Drága lesz ám a lakoma. Jaj lesz neked, ha meglátnak. Golyó repül az irhádnak.

Óra, óra, tizen ütött az óra. Farkas koma hallgat a jó szóra. Megy, mendegél, ólálkodik. Akol felé iparkodik. Farkas koma, meglátod, itt hagyod a bundádat!

E—ó.

Eszter

Irta: Gál Lajosné.

— Hova olyan sietve, kicsi Eszter? Állj meg legalább egy szóra!

Igy kiáltottam a kurta dereku, hosszú szoknyás kis leány után, aki apró csizmákba bujtatott lábával sietve vágott át a nagy gyeves térségen, mely az udvarhoz tartozott s melyen itt-ott még hófoltok fehérlettek.

A leányka bevárt és kedves pufók arcát felem fordítva felelt kérdésemre:

— Vargáékhoz megyek, mert kakast patintanak (pattogatott kukorica). Én is kapok belőle... Magok minek vágják ki azt a jó körtefát, — kérdezte váratlan, amint nagy kék szeme megakadt egy csonka törzsön, mely kidőlt, mint egy halott katona a sorból.

— Azért vágtuk ki Eszter, mert elszáradt és nem terem több gyümölcsöt.

— Milyen sok édes körtét ettem én arról, — sóhajtott Eszter. Gergely megrázta és én tele szedtem a ruhámat. De nem baj! — vigasztalta meg nyomban magát — majdsz eszem cseresznyét.

— De a gyümölcsös kert be van zárva, vettem ellen.

— Oh, azért én mégis lopok! — vágta ki nagy őszintén Eszter. Lyukat csinálunk a drótkerítésen, mint tavaly és azon bebujunk.

— Fjnye, Eszter, hát hogy beszélsz ilyet? Kérni kell szépen, de lopni nem szabad. A jó Isten nem szereti az olyan gyermekeket, haragszik arra, aki lop.

— Akkor minek haggya? — kérdi Eszter dacosan.

— Hát, nem emlékszel, Eszter, hogy tavaly, amikor beakartál bujni a résen, odaszorultál és a hajad is a drótba akadt? Nem tudtál sem ki, sem bemenni, ott jajgattál és sirtál, amíg ki nem szabadítottak. Látod, látod, akkor a jó Isten nem akarta, hogy lopjál: azért nem engedett be.

Eszter lehajtotta a fejét és csendes léptekkel szó nélkül megindult. Csak mikor elhaladt egy darabon, akkor fordult vissza és odakiáltott nekem:

— Én rámm nem fog többet soha, de soha haragudni a jó Istenke!

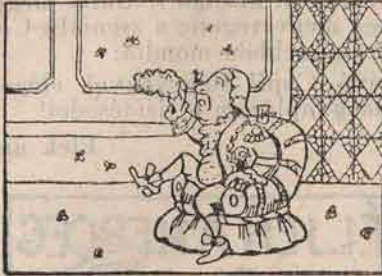
(Alsógáld.)

Éljen a herceg!

Szuszogi Alfonz francia herceg egy forró meleg napon kényelmesen elhelyezkedett pihenő székének puha ülésén s gyönyörrel gondolt a mindjárt elkövetkezendő szundikálására.

Hamarosan lecsukódnak szeme pillái, már szállott is parókás fejére az édes álom lágyan, csöndesen, de hajh! az álommal egyidőben más is szállott, nem is a fejére, hanem bibircsókos orrára. Persze, hogy ez a más egyéb egy szemtelen légy volt.

— Hah! — hördült fel a herceg s felugrott pihenőszékének puha üléséből, mintha puskából lőtték volna ki és dühösen csapkodott az orcátlan légy után csipkés zsebkendőjével. Hiszen, elröp-pent a kedves kis legyecské, de alig hunyta le szemét Szuszogi Alfonz herceg, másik kedves kis legyecské bátorkodott a kegyelmes úr bibircsókos orrára, sőt — ki hallott ily szemtelenséget? — szállott újabb és újabb kis legyecské, zümi, zümi, züimögtek, kedvesen, pajkosan kergetőztek, csiklandozták a kegyelmes úr bibircsókos orrocskáját.

Szuszogi Alfonz ő hercegsége magánkívül bömbölt, majd széthasadt a méregtől, aztán hevesen megnyomta a csengő gombját.

Abban a pillanatban már be is rontott Copf, a kegyelmes herceg hűséges inasa, aki már a csendő csendítéséből sejtette, hogy valami szörnyen rettenetes dolognak kellett bent történnie.

— Hallod-e, Copf! — ordított ő hercegsége — most elmegyek hazulról, mert ezek a fenevadak nem hagynak aludni, de mire visszatérek, ha csak egyet is találok itt, szemem elé ne kerülj többet! Értetted? Azzal becsapta maga után az ajtót s otthagya a szerencsétlen Copfot a „fenevadak” között.

— No, most légy okos, Domokos, — sóhajtott volna fel illetéknéppen Copf, ha magyar inas lett volna, de hiszen mindegy: akár franciául, akár magyarul sóhaj, azzal ugyan el nem pusztítja a legyeket. Nosza, megragadott egy nagy seprőt, azzal hőiesen vagdalkozott jobbra-balra, előre-hátra, még a papucsát is elrugta

szörnyü nagy buzgalmában, mivelhogy a lábával is rugdosott a szemtelen legyek felé, de bizony a nagy buzgóság meg fáradozás olyan hiábavalónak bizonyult a legyek pusztítása irányában, mintha összetett kézzel és pihenő állásba helyezett lábakkal várta volna a jó szerencsét, tudni-

illik, hogy a legyek az ő kívánsága szerint jobb utra térnek, s kísértálnak, vagy ha jobban tetszik nekik, kiröpülnek az ablakon a kertbe, friss levegőt szívni. Azonban még csak egy fialegyet sem csapott agyon s mennél dühösebben vagdalkozott, rugdalózott, annál szemtelenebbül züimögtek, röpködtek körülötte a „fenevadak”.

Püff neki! Dirib-darabra tört a seprő nyele! No, most légy okos, Domokos!

— Ahá! Megvan! — koppintott a homlokára Domokos, akarom mondani: Copf. Többet észszel, mint erővel, akarom mondani: többet mézzel, mint seprővel!

Rohanva rontott ki Copf a kamrába, onnét behozott egy üveg mézet, ecsettel felkenete a falra, hogy csak úgy esöpögött a finom édes méz. Hej, lett erre örvendező zümmögés! Egyszerre csak megszállták a legyek a mézes falat s persze, hogy mind ott ragadtak.

Ez azonban semmi. Copf újra a homlokára koppintott s erre a koppintásra oly „nadseli” gondolat ugrott ki a fejéből, aminél különb még csak akkor sem ugorhatott volna ki, ha nem Copf

nak, de Domokosnak, sőt nem is Domokosnak, hanem Őcsikének hívják. A falra ragadt legyeket úgy csoportosította, hogy pompásan kijött belőle ez a három szó: Éljen a herceg!

Bezzeg, hogy amikor ezzel elkészült, épp akkor toppant be Szuszogi Alfonz herceg ő kegyelmessége. Szeme-szája tátva maradt, amikor a legyekből kirakott hízelgő feliratot megpillantotta. Kegyesen megveregette a zseniális Copf vállát s még kegyelmesebben mondta:

— Brávó, Copf! Meg vagyok elégedve. Mától fogva megduplázom a fizetésedet!

Elek nagyapó.

Elek nagyapó kis krónikája

Beszámoló a Veréb Jankó levelének helyreigazításáról.

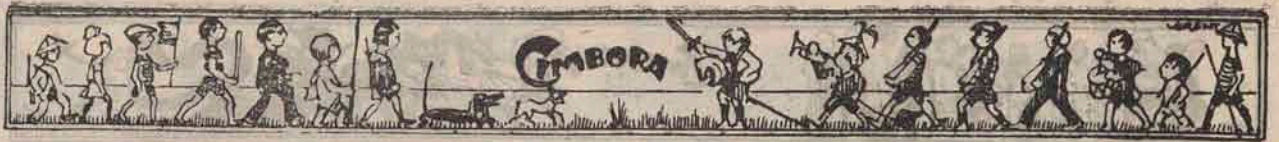
Veréb Jankó helyesírási hibákkal teli levelét összesen 61 unoka igazította helyre, jól lehet igen rövid határidőt szabtam a helyreigazításra. Az eredmény nemcsak mennyiségben, de minőségben is igazán nagyszerű. Három osztályzatot állapítottam meg: kitünő, jeles és jó osztályzatot. Kitünően igazították helyre Jankó levelét 29-en, jelesül 24-en, jól 8-an.

Kitünő osztályzatot érdemelték: Szilvássy Károly, Szinérváralja, Halász Lajos, Szatmár, Deák Berta, Sepsiszentgyörgy, Quittner Lili, Petrozsény, Stauer Ella és Manya, Arad, Czábor Irma, Beresty, Torontál megye, Steinmetz Emma, Nagyvárad, Papp Imre, Károly és Laci, Szatmár, Kovrig gyerekek, Torda, Sára Emi, Kovászna, Varga Éva, Mezőtur, Molnár Nóra, Arad, Horváth Sárika, Vulkán, Tima Endre és Ilonka, Zilah, Sziklay Jucika, Kassa, Bogáthy Vilma, Sepsiszentgyörgy, Fazekas Palika, Aranyosgyéres, Péterty Emike, Homoródmás, Palocsay Erzsébet és Karcsi, Torda, Raffay Bandi, (?), Be-

retzky András, Egrestő, Daniels Felicitas, Nagyvárad, Kacsó Gazsika, Nyáradselye, Szabó Laci és Márta, Segesvár, Iszlay Elek, Szászrégen.

Jeles osztályzatot érdemelték: Renner Ferenc és Vilmos, Nagyvárad, Mócsy Janka és Ferike, Nagyenyed, Szepesy Zoltán, Arad, Sidó Mancika, Temesvár, László Klárka, Sepsiszentgyörgy, Kiss Margitka, Tasnád, Veress István, Beszterce, Bálint Jucika, Székelyudvarhely, Bán Irén, Torda, Salamon Judith, Arad, Partos István, Marosvásárhely, Hunyadi Sándor, Petrozsény, Fogarassy Gizella és Ica, Torda, László Etuka, Sepsiszentgyörgy, Szuk Dórka, Máramarossziget, Krauss Klári, Nagyvárad, Friedmann Magda, Nagyvárad, Fischer Andor, Székelyudvarhely, Uglesity Olga, Rovina, Páll Margit, Marosvásárhely, Glück Imre, Szatmár, Schönfeld Gizi, Tiszaujtlak, Schmill Gizi, Gyergyószentmiklós, Püspöki Etelka, Kolozsvár.

Jó osztályzatot érdemelték: Minier Albert, Tibor és Endre, Csikszereda, Dávid Erzsike, Ga-

lonya, Varga Böske, Torda, Pfeifer Kató, Temesvár, Szőke Juci és Piri, Brassó, Kovács Manci és testvérei, Bánffyhunjad, Senensieb Olga, Marosvásárhely, Farkas Ilonka, Bánffyhunjad.

Megjegyzem, hogy azoknak, akik jó osztályzatot kaptak, nem kell busulniok, mert én igen szigorú mértékkel mértem, s hiszem, hogy egy újabb effajta pályázatnál jeles, sőt a kitűnő osztályzatot is megérdemelik. Általában, ugy a jeles, mint a jó osztályzatot nyertek között vannak egynéhányan, akik csak amiatt nem kaptak kitűnő osztályzatot, mert nem volt türelmük a gondos helyreigazításra.

Tíz könyvet tüzttem volt ki jutalmul a pályázók között, ezt a jutalmat, a kiadóbácsi hozzájárulásával 15 könyvre emeltem, minthogy azonban nehéz lett volna a huszonkilenc kitűnő közül a 15 legkitűnőbbet megállapítani, a Szerencse Istenasszonyára kellett bíznom, hogy kik kapják a jutalomkönyveket, megjegyezvén, hogy a sorsolásból Deák Bertát, minthogy ő már a Cimborának munkatársa, versenyen kívül helyeztem. E szerint könyvjutalmat kaptak a következők: Halász Lajos, Szatmár, Steintz Emma, Nagyvárad, Papp Imre, Károly és Laci, Szatmár, Kovrig gyerekek, Torda, Sára Emi, Kovászna, Varga Éva, Mezőtúr, Iszlai Elek, Szászrégen, Molnár Nóra, Arad, Tima Endre és Ilonka, Zilah, Bogáthy Vilma, Sepsiszentgyörgy, Péterfy Emike, Homoródalmás, Daniéls Felicitas, Nagyvárad, Pálffy Pista, Maroshévíz, Máthé Klára, Szászrégen, Szilvássy Károly, Színérváralja.

Legközelebb ismét hirdetek helyesírási pályázatot, mert igen fontosnak találom, hogy gyakorlójatok magatokat a helyesírásban s ezután is pótoljátok az iskola kényszerű mulasztását. Szeretném, ha az effajta pályázatokban mennél többen vennétek részt, s megőriznétek az eredeti fogalmazványt, hogy aztán összehasonlíthassátok az én helyreigazítással, mert ezáltal szintén tökéletesednétek a helyesírásban.

Most pedig olvassátok el Veréb Jankó levelét a nagyapó helyreigazításában, s ha megőriztétek a magatok dolgozatát, hasonlítsátok össze. Hasznokra válik ez az összehasonlítás. Ime:

Merthogy láttam a Cimborában, hogy Gavallér Jankó levelét is kinyomtatja t. c. (tiszelt vagy teljes című) nagyapám uram, én is nekibátorodtam s én is megírom: hogyan fogtam galambot, amikor még küsdég (kis) legényke voltam. Hát, az úgy volt, hogy ott álltam a tornácon s látom, hogy egy szép fehér galamb beröppen az udvarunkra, ottan leszáll s inni kezdi az esővizet, ami egy gödörben összegyűlt volt. No, gondo-

lom, megállj, úgy sem volt még galambom soha életemben, megfoglak, kalitkába zárlak! Minek jöttél idegen portára? Ahajt*) elékeritek egy kerék kast, amelyben édesanyám tyukot szokott illetni, kiorozkodom szép lassan az udvarra. A galamb csak itta, itta a vizet, én meg csak orozkodtam feléje No, megállj, mindjárt beboritlak kalitkába duglak, onnét ki sem eresztelek, míg a világ s még két nap. Hát én ugy is tevék, ahogy gondolám: nagy hirtelen ráborítottam a kast, de olyan hirtelen, hogy — puff! hasra estem s megnyekkentem belé. De hát ki hitte volna, hogy a galambnak hátul is szeme van? Én hasra vágódtam, ő meg — huss! elrepült. Hej, aki galambja! Nem tetszett ez nekem. Ilyen csúfult még sohasem jártam, pedig sok országot, világot bejártam. Csakugy csurgott rólam az esőlé, s ugy bőgtem, mintha édesapám megagyabugyált volna, pedig csak azután agyabugyált meg, amikor haza jött. Hát, én nem a ruhám miatt bőgtem, hanem azért, hogy a galambot nem tudtam megfogni, melyhez hasonló jókat kívánok nagyapám uramnak és a cimboráknak is mind közönségesen. No, így még nem jártam. Kezét csókolja:
Veréb Jankó.

Megjegyzem, hogy a könyvet, mit ezért az irásomért nyerek, küldje el, nagyapámuram, s így címeztesse: Gavallér János nagyságos urnál lakó Veréb Jankónak, Budapesten, a Rózsadombon, Stánfeli nagysága s Őcsike urfi szomszéd-ságában. Még egyszer tisztelem.

ESTI IMA.

Már a szép nap lenyugodott,
Egészen bealkonyodott
És setétbe vonta magát
Adjon Isten jó éjtszakát!

NAGYAPÓ TRÉFÁS KÉRDÉSEI.

- Melyik a legnagyobb tál a világon? (Torontál.)
Hogyan repül a tarka tyúk a fára? (Tarkán.)
Miért néz hátra a kutya, amikor kergetik? (Mert hátul nincs szeme.)
Miért varrják fel a gombot a kabátra? (Hogy le ne essék.)
Mikor lát a vak? (Amikor álmot lát.)
Ketten vannak. Egyforra indulnak. Egyik éppen oly jól tud szaladni, mint a másik. Mégsem érik utól egymást soha, de soha. (A bicikli kereke.)
Miért nem fizet a tarka ló a hidon vámot? (Mert a gazdája fizeti.)

* Ahajt-ott, ehejt-itt Udvarmegyében használ-tos. De jelent egyebet is ahajt, például: ott mindjárt nosza, hát, stb.

Rostálják a búzát

(Mühlbeck Károly rajzával.)

Lassu munka a kézi rosta munkája. Éppen mint a kézi cséppel való cséplés. Ahol van rostáló gép, nem is használják már a kézi rostát. A rostáló gép tetején van egy edény. Abba beleöntik a gabonát. Van rajta egy kerék. Egy ember forgatja a kereket s a gép gyomrából hull lefelé a gabona. Keskeny ládikák fekszenek a gép alatt. Egybe a legszebb, legegészségesebb szemű gabona hull, egy másik ládikába már kisebb szemű gabona. Van még harmadik, negyedik ládika is. Ezekbe a szemetes gabona kerül. Ilyen, mire jó a rostáló gép. A gabonaszemet el-

választja a szeméttől. A szépen rostált gabonából lesz ám a jó kenyér. Ez jó vetőmagnak is. Jól mondják: aki szemetet vet, szemetet arat.

Ihoh, már kitérte száját a zsák. Várja, hogy beletöltsék a tiszta búzát. Jól esik Mihály gazdának is, hogy tiszta búzát visz a vállán. Viszi a gabonásba. Ott beönti a búzát a hombárba. Mint az arany, úgy ragyog benne. Addig hordja, amíg tele nem lesz a hombár. Amikor megtelik, felsóhajt: Bárasak mindig tele lenne!

E-ó.

Jó egészség kis kátéja

1. Kelj fel jókor, öltözz, mosdjal,
Az Istenhez fohászkozdjal!
*
2. Nincsen abban semmi kétség:
A tisztaság lel egészség.
*
3. Csak azt a gyermeket szereti az Isten,
Kinek testén, lelkén semmi piszok nincsen.
*
4. Evésben is, játszásban is
Tarts mértéket,
A betegség akkor jobban
Kerül téged.
*
5. Játszásban vagy futkosásban
Hogyha megmelegedtél,
Ne ülj le a hűvös házban,
De fel s alá mendegélj!
Lassan-lassan így lehülsz,
Betegséget elkerülsz.
*
6. Ha látsz kapun, ajtón
Vörös cédulát,
Meg se állj, de siess
Azonnal tovább.
A vörös cédula,
Tudod, mit jelent?
Hogy ragályos beteg
Fekszik odabent.

Elek nagyapó.

A kiadóhivatal üzeni:

A július 10. és 20.-iki számunkban minden hátralékos előfizetőnknek postautalványt, illetve postai befizetési lapot küldöttünk, amelyen kiüntettük, hogy ki és mennyi előfizetéssel van hátralékban. Aki az azon kiüntetett összeget beküldötte, előfizetési díját ez évi október elsejéig kiegyenlítette.

Sajnos azonban, nagyon sok előfizetőnk kötelezettségének nem tett eleget és a kért előfizetési díjat nem küldötte be, holott mi mindenkittől elvárjuk, hogy köteletségét hiven teljesítse, mert magunk a vállalt kötelezettségünknek eleget teszünk.

Arra kérjük tehát mindazokat, akik még hátralékban vannak, hogy a hátralékos előfizetési összeget azonnal küldjék be hozzánk, mert ha ezen felszólításunknak haladéktalanul eleget nem tesznek, a lap további küldését be fogjuk szüntetni. Különösen kellemetlenül fog benneteket érinteni a lap beszüntetése most, amikor nemrégiben kezdtük meg Fábrián Gyula: Fehér Sas című regényének folytatásos közlését, mert így elestek attól, hogy ennek a nagyon érdekes és élvezetes regénynek folytatásait megszerezhessétek.

Hisszük, hogy ez a felszólításunk nem lesz hiábavaló és az előfizetési hátralékokat haladéktalanul postára teszték.

A május havi rejtvénymegfejtők és a pályázat könyvnyertesei közül a következőknek küldöttük el a jutalmkönyveket: Szondy Gyurka, Debrecen, Fritsch Ferenc, Cluj, Tima Endre, Zalau, Spiegel Rózsi és Joli, Lugo, Bárdos Anna, Satumare, Pollák Baba, Caransebes. A többieket, akik könyvet nyertek és azt még nem kapták meg, kérjük, küldjék be f. é. okt. 1-ig esedékes előfizetési díjaikat, amikor is a nyert könyvet azonnal megküldjük címükre.

A kiadóhivatal postája belföldi előfizetőihez.

Csizmadia József, Balda. A küldött 170 lejt köszönettel vettük. Új címét előjegyeztük. Miért kíván vörös címszallagot? — **Benedek Edith, Bucuresti.** Előfizetése a küldött összeggel f. é. okt. 1-ig rendezve van. — **Reichert Gusztáv, Semic.** A „Bohókás mesék” című könyv elküldése iránt gondoskodtunk. — **Fischer Andor, Odorheiu.** A küldött 20 lejt m. é. hátraléka kiegyenlítésére fordítottuk. — **Kozta Ágnes, Idciu bai.** Új címét előjegyeztük. — **Hunyadi Andor, Petrozsény.** Helyesen méltóztatott tenni, hogy a fizetést Szálka Jenőnek megtagadta. Bár nevezett a még korábban kiadott megbízólevelünket még nem szolgáltatta be, már nem tartozik a Cimbora kötelekébe. Ha tehát bárki figyelmeztetésünk dacára mégis teljesítene a kezeihez fizetést, úgy azt ter-

mészetesen nem volna módunkban elismerni. — **Hajas János, Rovine** Kérjük, szíveskedjék a Szálka ur által kiállított nyugtát hozzánk betekintés végett beküldeni. — **Klement Bözsike, Baia-Mare.** A küldött címekért köszönet, a kért könyvet rövidesen megküldjük.

A kiadóhivatal postája külföldi előfizetőihez.

Mint azt már számtalanszor hangsúlyoztuk előttek, minden törekvésünk és igyekezetünk arra irányul, hogy a Cimbora-val nektek minél szebb és hasznosabb olvasmányt nyuítsunk. Ez — úgy hisszük — már eddig is sikerült nekünk, mégis nagyon szeretnénk a Cimbora teljesítő-képességét még jobban felfokozni és ehhez a ti segítségeteket kérjük. A Cimbora belföldi előfizetőinek nagy száma mellett nagyon szeretnénk a Cimbora-t külföldön: Csehországban és Magyarországon elterjeszteni és arra kérünk benneteket, közöljétek velünk tiz olyan barátotok vagy barátotok nevét, s pontos címét, aki még nem előfizetője a Cimbora-nak és gondoljátok róla, hogy ő is épp oly szívesen állna be Elek nagyapó unokái közé, mint jómagatok. Ha a beküldött címek közül csak egyetlenegy is rendel meg a Cimbora-t, úgy a beküldőnek jutalmul egy szép könyvet küldünk. Egy levelezőlap megírása evikötőknek sem nagy fáradság, különösen akkor, ha azért egy szép könyvvel jutalmaz meg benneteket a kiadóhivatal.

NAGYAPÓ TRÉFÁS KÉRDÉSEI.

— Ki örül annak, ha elfogyott a kenyere?
— Aki csak akkor kap kalácsot, ha a kenyéret megette.

— Ez is igaz, de akit én kérdezek, az még ennél is jobban örül. Mondd ki fordítva: kép, — megtudod. Mondok egy könnyebbet: mi az, ami akkor rövidebb, ha hozzá tesznek?

— Nagyapó tréfál.

— Nem tréfálok: Hát, itt e a szó: rövid, ha hozzáteszem: ebb, nem rövidebb?

Melyik hónapban eszik a diák legkevesebbet?
(Februáriusban.)

Melyik cigány látja a saját szemét?
(Amelyik a tükörbe néz.)

Melyik ló lát hátul úgy, mint elől?
(A vak ló.)

Elek nagyapó minden munkáját megveheted a kiadóhivatalnál.

Benedek Elek: Hires erdélyi magyarok.

Elek nagyapó: Gyermekszínház, Gyermekszindarabok gyűjteménye.

A júniusi havi rejtvények megfejtése:

A 17. szám: Versesrejtvény: Tyukszem. Számrejtvény: Falun keresd, mi szép az est. Pontrejtvény: Beszegődtem Tarnócára bojtárnak. Ókori lelet: Mátyás, az igazságos, meghalt, oda az igazság.

18. szám: Keresztrejtvény: Függsleges sorok: 1. Seb, 2. Olaj, 3. Retek, 4. Turán, 5. Arad, 6. Bot, 7. Kuruc, 9. Tanít, 12. Lób, 13. Akom, 14. Boka, 17. Móre, 18. Ákos, 19. Rag, 23. Tor, 25. De, 27. Dán, 30. Fuvó, 32. Fel, 33. Halad, 34. Munka, 35. Az, 36. Jaj, 37. Oboa, 38. Máli, 39. Etet, 40. Hat, 41. És, 44. Mulat, 46. Riadó, 49. Déva, 51. Lir, 53. Bél, 55. Isa, 60. Sál, 61. Ra, 62. Stor.

Vízintés sorok: 1. Sor, 4. Tar, 7. Elek, 9. Turó, 10. Batu, 11. Arat, 12. Láb, 15. Jer, 16. Nád, 17. Már, 20. Okos, 21. Ku, 22. In, 23. Toka, 24. Bokor, 25. Dorog, 26. Malac, 28. Keres, 29. Zár, 30. Fehér, 31. Majom, 32. Futás, 42. Zabál, 43. Evet, 44. Ma, 45. Ur, 47. Joli, 48. Lót, 49. Dul, 50. Nis, 52. Air, 53. Béla, 54. Kati, 56. Évad, 57. Adós, 58. Lat, 59. Óra.

Képrejtvény: Hortobágy. Pótlórejtvény: Toldi Miklós. Névrejtvény: Kolozsvár.

Megfejtették:

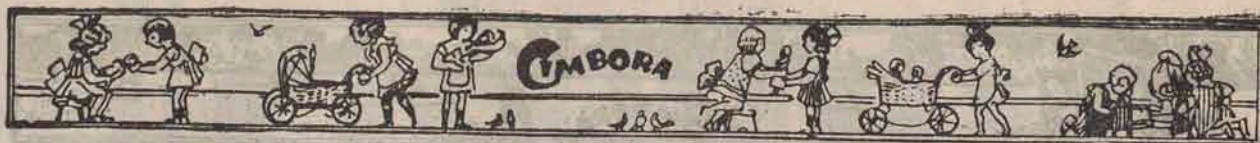
Szentpétery Elemér, Endre és Gyuszi Papp Imre, Károly és Laci, György Ibolyka, Sándor Etelka és Judith, Petrovay Gabriella, Geisberger Teréz, Kovács Jenőke és Mancika, Kovách János, Daniels Felicitás, Szepessy Zoltán, Csibi Károly, Havadtői Imre, Dániel Szabó testvérek, Péter Magduska és Pista, Kain Irén, Weinberger Palika, Diénes Lajos, Farkas Irénke, Maléter Pali, Vasas Béla, Vogel Edith, Glück Imre, Strumberger Antal, Szóke Juci és Piri, Gergely Irénke és Ferenc, Gáll Baba és Sárika, Major Annuska és Laci, Kiss Pál, Palocsay Erzsébet, Kebeley Maresa, Szóke Juci és Piri, Imre János, Gyenge Mariska, Schwarcz Tibor, Füzy Dénes, Dániel Viktor, Aradi Nelli, Váli Andor és Erzsike, Kóródi Emmuska, Klein Irénke, Sommer György, Magyar Irma és Laci, Keresztes Árpád, Radó Mária, Antal Jani és Mariska, Weisz Alfréd, Fekete Albert és Nuszi, Imecs Irénke, Vitályos Árpád, Kelemen Béla és Irma, Váradi Emánuska, Benkő Elemér, Goldner Mariska, Szolga Imrus, Ehrlich Annuska és Bélácska, Pereszlynyi György, Valkó Sándor.

A megfejtők közt a két szám rejtvényeinek megfejtése után 8 könyvet sorsoltunk ki a Tök-mag Öfelsége Elek nagyapó kalapjából a következők nevét húzta ki: Dániel Szabó testvérek, Mokráluka, Csehszlovákia, Kain Irén, Brassó, Péter Magduska és Pista, Pankota, Weinberger Palika, Magyarrege, Petrovay Gabriella, Kolozsvár, Diénes Lajos, Sepsiszentgyörgy, Farkas Irénke, Türkös, Vogel Edith, Nagyenyed.

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

— Martonossy György, Déva. A rejtvényed sorra kerül, a kiadóbácsi pedig pótolja a múlt évi 14. és az ez évi 13. és 14. számot, ha van belőlük felesleges példány. — Geisberger Teréz, Kolozsvár. Nagyon szégyelled magad, hogy oly ritkán irsz, de most már gyakrabban fogsz írni, aminek előre is örvendek. A bizonyítványoddal meg vagyok elégedve. Boldogan töltheted a szünidőt. Azt bizony nem tudom, hogy mikor megyek Kolozsvárra mesélni, de anélkül is el-el járok én, amikor lehet, Kolozsvárra, s majd így is találkozhatunk. — Petrovay Gabriella, Kolozsvár. Új olvasója vagy a Cimborának és igen szeretted. Ennek igen örvendek, s annak is, hogy szorgalmas levélírója és rejtvénymegfejtője leszel a Cimborának. Az első megfejtéseid jól sikerültek, s rejtvényeid közül is az egyik sorra kerül. — Szentpétery Elemér, Szilágysomlyó. Keresztanyádat az ezüstlakodalmán felköszöntötted, s ezért kaptál száz cseh koronát. Te azonban színet sem láttad ennek a pénznek, mert szükségé volt rá a nénédnek, aki most végezte a tanítónképzőt, de szeptemberben visszafizeti ám, talán még ráadást is ad. Ebből eszem be jut, hogy az udvarhelyi kollegiumban, mint negyedik gimnazista 25 pengőforint jutalmat kaptam, s én is a nővéremnek adtam ezt a pénzt, aki éppen akkor ment férjhez és vissza se is kaptam soha azt a pénzt, de most is nagy öröm nekem, hogy hozzájárulhattam a kelengyéjéhez. Hogy milyen pályára menj, abban végül is neked kell döntened, én abba nem szólhatok bele. A döntésre azonban még van idő akkor is, ha végezted a gimnáziumot. — Sándor Etelka és Judith, Torda. A rejtvényekből válogatok, de azt nem ígérhetem, hogy hamarosan sorra kerülnek, mert meg kell tartanom a sorrendet. — Szentpétery Gyuszi, Szilágysomlyó. Sajnálattal látom a leveledből, hogy megbuktál a számtanból, s most az egész vakációban tanulnod kell és nem vehetsz részt a kirándulásokban. Én azonban azt hiszem, hogy az idő helyes beosztásával résztvehetsz a kirándulásokban is és szépen elkészülhetsz a pótvizsgára is. Segéljen az Isten! — Gáll Baba és Sárika, Türkös. Brassóban a zárdaiskolában tanultál, s amiatt nem írhattál nekem, de ott voltál, amikor nektek a szeretetről beszéltem és akkor elhatároztad, hogy amilyent haza kerülsz, írni fogsz nekem. Amint látom, igen szépen telik a vakáció, s remélem, majd be is számolsz nekem a vakációról. Sárika hugodat, aki most még csak ovodás, de szintén igen szereti a Cimborát, csókolj meg helyettem. — Fritsch Ferenc, Kolozsvár. Skárlátba estél, azért nem írtál oly sokáig. Ami ritkaság: ez már a második skárlátod. Nem rég kaptam levelet két kolozsvári unoka édesapjától, akik szintén másodszor estek skárlátba. Eddig csak azt tudtam a skárlátról, hogy igen alattomos betegség, de

most hallom először, hogy meg is ismétlődik. De most már remélem, végképpen búcsút mondtál a skarlátnak s újra sűrűn fogom látni neked igen kedves leveleidet.

— **Viola Anna, Székelykeresztúr.** Megvallod az igazat, hogy a karácsonyi és husvétii vakációban untál levelet írni. Minthogy ilyen őszintén megvallóttad a hibádat nem tudok rád haragudni, aminthogy külföldben is nehezen megy nálam a harag. Sajnálattal látom a leveledből, hogy a bátyád még mindig betegeskedik, de reméljük, hogy a tátrai levegő egészen helyreállítja az egészségét. Őcsike és Andris Kisbaczonban nyaralnak. A szám rejtvényed ird ugra, s minden mondat után a megfejtést aztán az egész rejtvénynek a megfejtését is, mert csak így ellenőrizhetem rövidesen a rejtvény helyességét.

Szöke Juci és Piri, Brassó. Azt írod, hogy többet nem fogsz tanulni az iskolában, hanem valami mesterséget fogsz tanulni, „mert jó, ha az ember valami mesterséget tud.” Magam is azt vallom, jó ha tud az ember valami mesterséget, még akkor is, ha nincs éppen nagy szüksége rá. Remélem, Piri hugod már meggyógyult. — **Csibi Károly, Kolozsvár.** Első gimnazista leszel, s ígéred, hogy ezután szorgalmasan fogsz írni és beszámolsz majd a nyári vakációról is. Számon tartom az ígéretedet. A kiadóbácsi pótolja a Három herceg első közleményét.

— **Nagy Áron, Dédabiztra.** Van néhány száz selyemhernyód, ezek igen sok munkát adnak neked, s nehezen jutsz a levélrúshoz. Jót nevettem azon, hogy hogyan szereztél a hernyóidnak élelmet. Az a „bűn”, amit hernyóidért elkövettél, az én részemről meg van bocsátva, s hiszem megbocsájtja a jó Isten is. Ha jól tudom, Magyarországon Szekszárdon van selyembeváltó intézet, próbáld meg ott értékesíteni a selymedet. Kedves szüleidnek tolmácsoló viszontüdvözlétemet.

— **Nagy Cína, Dédabiztra.** Nagy volt az örömed, amikor megláttad a nevedet a Cimborában, s ezután még nagyobb szorgalommal fogod fejtegetni a rejtvényeket. De nemcsak azért fejtéd a rejtvényeket, hanem azért is, hogy, amint apukád szokta mondani, az eszed nőjön. Hát csak fejtegedd a rejtvényeket Cínácska, mert az bizonyos, hogy ezzel is „nő az eszed”, s nő a levélírással is, ha minél sűrűbben írsz nagyapónak.

— **Bary Böske, Dicsőszentmárton.** Már három hónapja nem írtál nekem, de mindig gondoltál rám. S lám, nem feledkeztél meg rólam Dicsőszentmártonban sem, ahol nyaralsz. Éppen, amikor ezt az üzenetet írom, kell lemondanom a kolozsvári utról, nem találkozhattam volna hát veled, ha mégylek is Kolozsvárra. De remélem, majd az ősszel találkozunk. — **Havadtöy Imre, Jobágyfalva.** Írtam a kiadóbácsinak, hogy a nyert könyvet még mindig nem kaptad meg. Remélem, mire ezt az üzenetet kapod, már el is olvastad. — **Erdélyi Vera, Nagyvárád.** Közöld velem pontos címedet, hogy megírhassam versedről a véleményemet, mert ha követed a tanácsomat, némi javítással közölhető lesz a versed.

— **Beretzky Éva, Szekszárd.** Zöld erdőben jártál, egy kis angyalt láttál, s az azt sugta neked, hogy neve napja van Elek nagyapónak és kívánsz minden jókat neki. Köszö-

nöm, Évácska, hogy a nagy messzeségben sem feledkeztél meg rólam! Ludas Matyi meséje az én öt kötetes mesekönyvemnek, a Magyar mese és mondavilágnak valamelyik kötetében jelent meg, de bizony nem mondhatom meg, hogy melyikben, mert kisbacsoni könyvtáramban nincs meg ez a könyvem. Te meg legközelebb ird meg nekem, hogy megvan-e Szekszárdon a selyembeváltó intézet, mert éppen most kérdi egy olvasótársad: hol lehetne beváltani az ő selymét? — **Több unokám** figyelemtetted, hogy a 17. számban az imádkozó öreg asszony képe alá a köszöntő vers vége került, az imádság pedig a köszöntő vers képe alá. Ez ugynevezett „tördelési” hiba, amit hosszadalmas volna megmagyarázni nektek. Elégedjete meg azzal, hogy valamint — a szólásmondás szerint — a legjobb családokban is megéssik egy s más hiba, azonképpen megéssik a legjobb nyomdáknál is.

Radó Mária, Marosvásárhely. Leveledet továbbítottam a kiadóbácsinak, s minthogy rendben van az előfizetésed, eddig bizonyosan megkaptad a nyert könyvet. A beszámolóval elsőnek érkezted be. A rejtvényed sorra került. — **Csomoss Sárka és Gyurka, Torda.** A 200 leut továbbítottam a kiadóbácsinak. — **Daniels Felicitás, Nagyvárád.** Nagy gyönyörűséggel olvastam helyesírás és fogalmazás tekintetében kifogástalan s egyben megértő leveledet. Abban nyilvánul a megértésed, hogy nem türelmetlenkedel a válasz miatt, mert tudod, hogy sok levelet kapok. Ha két osztályt végeztél egy évben, nem csuda, ha ezalatt nem írhattál nekem, s igen okosan teszed, hogy nem ígéred meg a hetenkénti levelet: hátha nem tudod beváltani ígéretedet, bár most már ggyakran írhatasz s amellet foglalkozhatsz virágos kertekkel és selyemhernyóiddal. Azt már látom, hogy szépen töltöd az idődet. A versed megmosolyogtatott, de ráérsz még ahhoz, hogy közölhető verset írsz. — **Kuthy Matildka és Lívi, Galánta.** Örökkésszat el tudod olvasgatni a Cimborá történeteit és meséit s örülsz a vakációnak, hogy a régi Cimborákat is átnézegetheted. Szóval: kellemesen és hasznosan telik a vakációd, amit meg is érdemelsz, mert hisz egyes a bizonyítványod. Arcképeket kedves emléktárgyaim közé tettem, s írtam a kiadóbácsinak, hogy pótolja nektek az én elvesztett arcképeket. — **Dániel Szabó testvérek, Mokraluka, Pelsőc.** A szerkesztőségnek szóló levelet ezután Kisbacsonba és ne Szatmárra címeztétek és egyben tanácsolom: a megfejtés mellett levelet is írjatok. — **Kozta Ágicsa, Idacsfürdő.** Jutalmul kaptál egy könyvet és 10 leut, de a könyvet nem érted, mert nem magyar könyv. Majd megérted, ha megtanulsz románul. Minthogy az állam nyelvét előbb-utóbb meg kell tanulnotok, amiből természetesen, nem következik, hogy az édes anyátok nyelvét is elfelejtétek. A kiadóbácsi, minthogy Mezőbándról elköltöztetek, ezután Idacsfürdőre fogja küldeni az újságot. — **Kain Irén, Brassó.** Levelet is várok, nemcsak megfejtést. — **Weinberger Pallka, Magyarrégen.** Ugyanezt üzenem neked is. — **Debitzky Mihály, Marosvásárhely.** Igen jól esett megemlékezésed s szeretném, ha magadról is írnál valamit.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
 A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő 60. nap végén közlöm!
 A megfejtések beküldésének határideje a 60. nap 10-ik napja.

VERSES-REJTVÉNY.

Beküldte: Németh László.

Hat betüből állok,
 Házi eszköz vagyok,
 Ha használnak, semmit
 Egészben nem hagyok.
 Első két betüimet
 Találsz a réten,
 A négy utolsóval
 Szétszedsz mindent szépen.

CIMBORA képes heti gyermeklap. Megjelenik havonta háromszor, minden hó 10., 20. és 30.-án.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Romániában negyedévenként 100 lei, Csehszlovákiában negyedévenként 20 Kc., Magyarországon negyedévenként 3 pengő.

KIADÓHIVATAL: Satu-Mare (Szatmár), Strada Mircea cel Mare 3. A kiadóhivatalhoz küldendő a „Cimbora“ előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és Lapkiadó.

SZERKESZTŐSÉG: Bațanii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bațanii-Mare (Nagybaczon), jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendő a „Cimbora“ részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvény megfejtések.

1927. szeptember 1.

Ezen a napon zárjuk le a „Cimbora“ sorsjátékát, tehát legfőbb ideje, hogy ha még részt akartok venni a sorsolásban, sürgősen jelentsetek be nálunk az általatok szerzett előfizetőt. A sok pompás díj már mind elő van készítve és kíváncsian várja, hogy ki lesz az a szerencsés nyertes, akinek majd birtokába jut.

Ne késlekedjétek tehát sokáig, mert a sorsjátékot szeptember 1-én okvetlenül lezárjuk! Mai számunkhoz mindenkinek mellékelünk egy belépési nyilatkozatot, irassátok alá az új előfizetővel, gondoskodjatok róla, hogy egy negyedévi

díjat, 100 leit beküldje: küldjétek be hozzánk a nyilatkozatot s mi a pénz vétele után azonnal küldjük a sorsjegyet.

Ezzel aztán ti is bekerültök a sorsolásba és lehet, hogy egy szép ajándék vagy egy pompás könyv formájában rátok mosolyog a szerencse! Várjuk tehát a bejelentéseket!

A CIMBORA kiadóhivatala.

MINDEN
 MAGYARNAK
 KÖTELESSÉGE
 TÁMOGATNI A

VÉNDIÁKOK LAPJA

című, havi, szépirodalmi, társadalmi és művészeti képes folyóiratot, amely a vendiákok és serdült diákok közötti kapcsolatot építi és ápolja.— Előfizetési ára: egész évre 400, fél évre 210 Lei Kihűldön: Egész évre: 500 Lei; félévre: 240 Lei.

Kiadóhivatal: Cluj (Kolozsvár) Calea Meșilor 87.

GYEREKEK!

HIVJÁTOK
 FEL
 SZÜLETEK
 FIGYELMÉT

A **H**ALADÁS

társadalmi és szépirodalmi hetilapra. A „Haladás“ északrománia legelterjedtebb és legolcsóbb heti folyóirata. Gyors és általános elterjedését kiváló irodalmi színvonalának köszönheti. Munkatársai Erdély elismert írói. Kiváló hirdetési organum. —

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP
 ELŐFIZETÉSI ÁRA
 EGÉSZ ÉVRE 300 LEI,
 FÉLÉVRE 150 LEI,
 NEGYED ÉVRE 75, 1 HÓRA 25 LEI
 TESSÉK MUTATVÁNY-SZÁM-T KÉRNI!
 CIM: A „HALADÁS“ KIADÓHIVATALA CAREH-MARI NAGYKÁROLY